

ASSOCIACIO DE PREMSA FORANA
Apartat 10064
PALMA DE MALLORCA

GALATZÓ

Revista cultural de Puigpunyent i Galilea

ANY-III

Nº 26

N
O
V
E
M
B
R
E

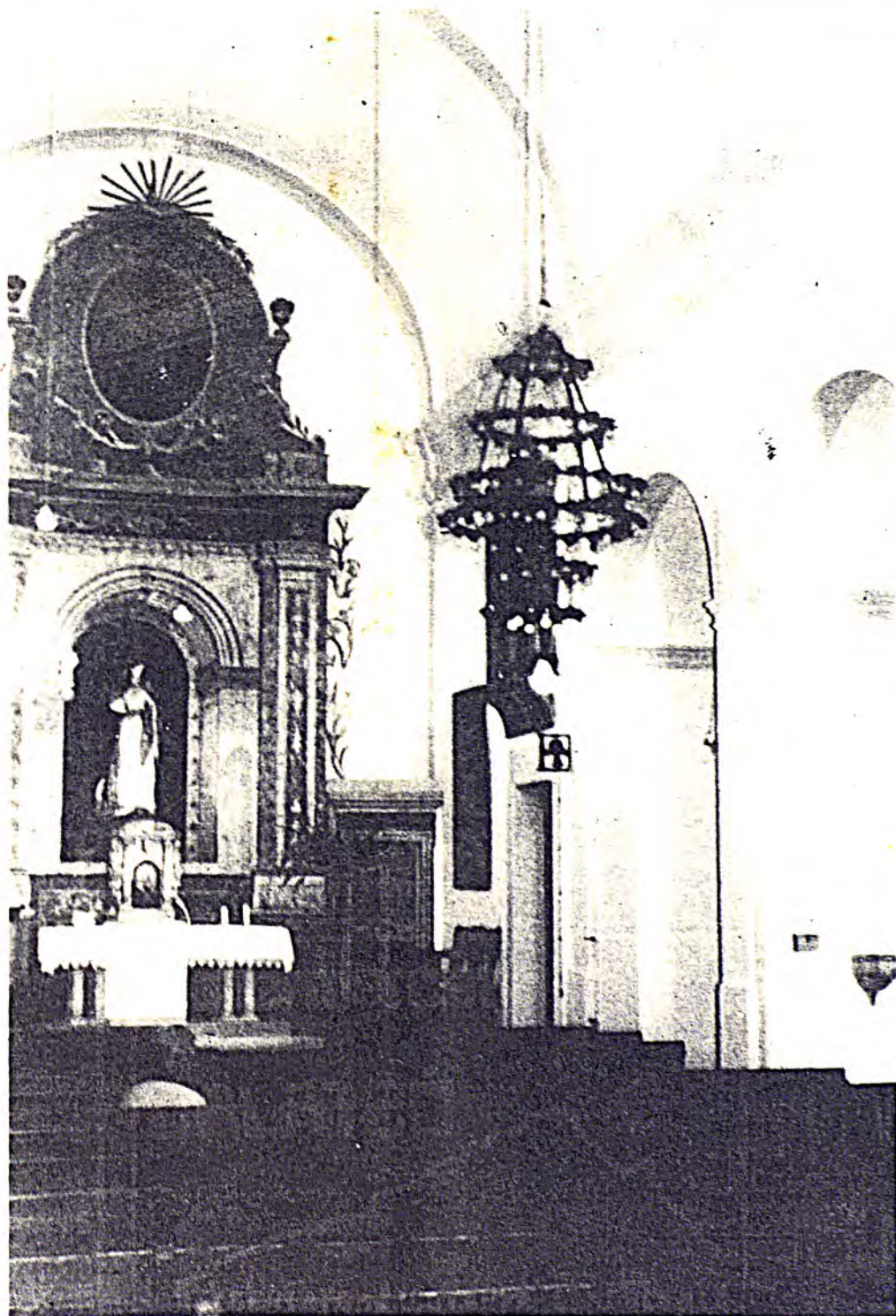

1.988

REVISTA

MENSUAL

GALATZO

PUBLICACIÓ MENSUAL

Dipòsit Legal: PM 431/86

**ES RACÓ/P1.Lleó XIII, s/n
07194 PUIGPUNYENT**

EDITA GRUP S'ARBRE

CONSELL DE REDACCIÓ

Biel Frau
Toni Betti
Miquel Mora
Tomeu Moragues
Xesca Ramon
Pere Barceló
Joan Martorell

EQUIP DE COL.LABORADORS

GRUP S'ARBRE
ES RACO
Miquel A. Ferrer
Antoni Bonner
Rafel Ramon
Rafel Carrasco
Margalida Horrach
Antonia Ginard
Tolo Morey
Pedro Martorell

ADMINISTRACIÓ

Maria Matas

exemplar 125 ptes.
subscriptors 100 ptes.

**IMPRIMEIX "APÓSTOL Y
CIVILIZADOR"
PETRA.**

dels articles publicats
en aquesta revista sols en
són responsables els seus
autors.

Editorial

Galatzó -2-

El dret que tenim de poder utilitzar a les nostres illes, la llengua amb que ens volgüem expressar, podent decidir-nos d'entre les dues que en tenim d'oficials a les Balears (català o castellà), arribam al punt de tenir que escollir la llengua de la nostra ensenyança (o la dels nostres fills).

Amb aquest aspecte, el Col.legi Públic de Puigpunyent des de fa un temps, intenta trobar algun sistema per a la introducció del català a l'Escola, intents que sempre han trobat uns obstacles en certs punts, inadequats.

Arribat a n'aquest planteig, la REVISTA GALATZO no pot més que recolitzar tot intent per part de qualsevol centre docent de impartir l'ensenyament en català (llengua dels nostres orígens, tant decadent fins fa ben poc) per a aquells alumnes, que així ho desigin.

la portada d'aquest mes

L'ESGLÉSIA DE GALILEA HA ESTAT RECENTMENT RESTAURADA EN EL SEU INTERIOR, ARA JA GUARDA UNA ALTRA APARIENCIA AMB LA PINTADA DE LES SEVES PARETS.

S'AJUNTAMENT INFORMA

Dels Plens municipals celebrats en sessió extraordinària el dia 1 i en sessió ordinària el dia 10 d'octubre, cal destacar el següents acords:

1.- SUPRESSIÓ D'ORDENANCES FISCALS:

Per a l'any 1989 quedaran suprimides les següents ordenances:

Arbitri sobre tinència de cans.

Ordenança sobre plaques i patents; barraques; venda ambulant i rodament.

Ordenança sobre trànsit d'animals per la via pública.

Taxa sobre conservació del cementiri.

CASA de la VILA

2.- MODIFICACIÓ D'ALTRES ORDENANCES:

L'ordenança sobre plus-vàlues sofreix un increment del 5% en el valor del terrenys pel bieni 89-90.

Queden sense tributar per l'impost sobre publicitat els cartells i rètols col·locats sobre les façanes que indiquin el nom comercial o l'activitat exercida al local sempre que en sigui titular una persona física. L'exempció no comprén els banderins y rètols sol·locats perpendicularment a la façana.

La taxa per a la recollida de fems queda establerta així:

a) Vivendes, 4.000 pts.

b) Tendes de queviures del nucli de Puigpunyent i bars de tot el terme, excepte restaurants, 6.500 pts.

c) Tendes de queviures del nucli de Galilea y demás locals comercials i industrials, 4.000 pts.

d) Restaurants, 13.000 pts.

Els locals on es desenrotllin activitats de les assenyalades als apartats b), c) i d) que tenguin endemés vivenda, tindran un increment de 2.000 pts.

3.- CONTRACTACIÓ DE LA NETEJA DE L'ESCOLA.

Vists els problemes surgits l'any passat amb l'empresa que tenia cura de la neteja de l'escola, es creu que el més convenient és que quatre persones el divendres horabaixa facin dues hores de neteja cada una i els dimecres dues persones facin dues hores cada una de repàs i en tal finalitat es convoca a les persones que estiguin interessades en fer aquesta feina perquè en grups de quatre ho manifestin a l'Ajuntament per escrit, indicant les condicions que el seu judici les fa mereixedores del contracte, concedint per això un termini que finalitzarà el dia 25 d'octubre.

El contracte es farà pel curs escolar 88/89.

La modalitat contractual serà de contracte de treball a temps parcial per tres hores setmanals, retribuïdes amb el salari mínim en proporció a les hores fetes i assegurades al règim general de la seguretat social.

4.- SUBSTITUCIÓ DE LES FAROLES DEL CARRER DE SA TRAVESSIA I CARRETERA DE GALILEA.

Als esmentats carrers hi ha instal·lades unes faroles antiestètiques que no guarden cap relació amb l'entorn i endemés tenen molts de problemes de manteniment i la il·luminació que fan és més aviat escassa. Per tal motiu s'acordà substituir-les per faroles del tipus de les instal·lades al jardins de l'Ajuntament o al carrer de Romagués, però de 3,6 metres d'alçada.

5.- REGLAMENT DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA.

Amb l'abstenció del Grup Socialista l'Ajuntament aprovà el Reglament de Normalització Lingüística, per tal de disposar de l'instrument necessari que reguli l'ús de les dues llengües oficials a la nostra Comunitat dins l'àmbit municipal. L'esperit del Reglament és la progressiva utilització del català i el respecte al dret que assisteix a tota persona a expressar-se en qualsevol de les dues llengües.

El tabac va ésser introduït als països europeus al segle XVI, han estat diverses les formes del seu ús; infusions, ungüens, en pols (rape) etc., però la més freqüent actualment és la de fumar-lo ja sigui en pipa, cigars o cigarrets. Aquesta darrera forma ha augmentat extraordinàriament desde sa seva fabricació industrial estimulada sobretot per la propaganda comercial.

No es tracta de cap manera d'un hàbit inòcu. Ja a l'any 1952 un estudi mèdic va provar la seva relació amb el càncer de pulmó, i es a partir d'aquest estudi que es varen fer altres damunt dels problemes que causen a la salut de les persones i que per la seva divulgació als mitjans de comunicació són per molts coneguts. D'una forma molt resumida es podem considerar els següents:

El fum dels cigarrets conté una substància que es el quitrà; la qual dificulta els mecanismes de defensa naturals de les vies respiratòries, ja que produeix irritació i acumul de les mucositats, i a la llarga malalties com la bronquitis crònica, enfisema (destrucció dels alveols pulmonars), i bronquiectàsies (disminució i obstrucció de la llum bronquial).

Així mateix l'acció repetida del quitrà damunt de les cel·lules pot produir càncer de pulmó, faringe i en menys freqüència de llavis i llengua.

La nicotina, una altra substància també present al fum del tabac, ajuda a l'aparició d'unes lesions a les parets de les artèries lo que afavoreix la formació de plaques en aquestes parets on es depositen grasses i altres substàncies que obstrueixen

la llum de les artèries i per tant la circulació de la sang. Si això ocorre a les artèries del cor, pot produir l'angina de pit, l'infart de miocardi, mort subita; si te lloc a les del cervell; apoplexia, accidents de paràlisi cerebral. També pot donar trastorns circulatoris a les extremitats.

Durant l'embaràs hi ha una comunicació entre la sang de la mare i el fill; si la mare es fumadora el CO₂ i el CO que conté el fum del tabac i que passen a la sang, s'uneixen a l'hemoglobina que transporta l'oxigen que el futur nen necessita per al seu desenvolupament, i per tant es menor la quantitat d'oxigen que li arriba al nen, donant com a conseqüència un major nombre d'avorts, parts prematurs, nens de baix pes al néixer i retards del desenvolupament.

Altres trastorns relacionats amb l'abús del tabac són s'ulcera gàstrica, i càncer de bufeta i faringe. Tampoc em d'oblidar l'efecte de dependència que la nicotina produeix i que dona els trastorns físics a les persones que volen deixar de fumar. Aquesta es una de les causes per les quals es molt difícil per a certes persones abandonar l'hàbit tabàquic.

Hi ha una relació directa entre la quantitat de tabac inhalat i la freqüència i gravetat de les conseqüències nocives d'aquest. Els seus efectes mai són beneficiosos i si d'un gran risc per a la seva salut, a pesar d'això els efectes no són irreversibles i encara que s'hagi fumat durant anys, l'abandon de l'hàbit pot reduir els riscos considerablement.

Si vol deixar de fumar i no pot, fumi menys quantitat mitjançant:

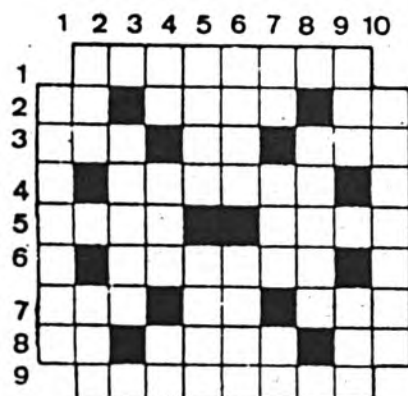
- Reducció del nombre de cigarrets
- Utilitzar filtres
- No aspirar el fum profundament
- Fumar la primera mitat dels cigars
- Fumar marques de baix contingut en nicotina i quitrà

Sens dubte la millor manera d'evitar els riscos de fumar es no començar a fer-ho, ja que una vegada s'adquirit l'hàbit es necessita un gran esforç per deixar-ho.

No ho oblidis:

"TABAC O SALUT, DECIDEIX

ENCREUAT

En haver acabat aquest encreuat, cerqui el nom d'un escriptor mallorquí en diagonal, com a una sopa de lletres.

ENCREUAT: HORIZONTALS. - 1: Poble de Mallorca. 2: Que no té cap malaltia. Santuari del puig de Randa, déu egipci. 3: Sistema d'aparcament al centre de Ciutat. Símbol químic del sodi. Herol castellà medieval. 4: Actriu anglesa que guanyà un Oscar el 1966. 5: Hòspici, refugi. Director de cinema alemany que el 1924 dirigí El cabinet de les figures de cera, obra mestra del terror. 6: Comtessa de Cerdanya i Besakú que, a la mort de Miró II governà aquests territoris fins l'any 942. Símbol químic de l'europi. Poema líric (al revés). 7: Terminació verbal (al revés). Antic barri jueu de Ciutat. Prefix negatiu. 8: Deixa-la lliure.

VERTICALS: 1: L'antic nom d'un equip mallorquí de voleibol. 2: Que val molt. Camí del tren. 3: Regió del SE de Grècia central. 4: Xifres romanes. Extremitat superior de les aus. Matricula de Còrdova. 5: La mà tancada. Pintor del segle XVII (Juan de Valdés...), autor de Finis Gloriae Mundi, a l'Hospital de la Caridad, de Sevilla. 6: El quart llac del món en extensió. Tenc ganes, tenc desig. 7: Article nominal de persona. Repetit, conjunt musical on primer hi cantava Vicky Larraz. Nota musical. 8: Illa mediterrània. 9: Prefix multiplicador. 24 hores. 10: Personatge de Luz de luna (David...), interpretat per ve Willis.

SOPA DE LLETRES

C A R A T D E Ç X C
V I O L I F E O B O
E I R S T L R J O D
Ú T O R A A L N E A
G X E L T U M A M I
R N A D A T N B D M
O I E S T A O L O È
I O N A I P E T M R
Z S A D A I S R A E
S T E R E T A L P X
L E S B S Z X R O C
L K J I T R F G L W

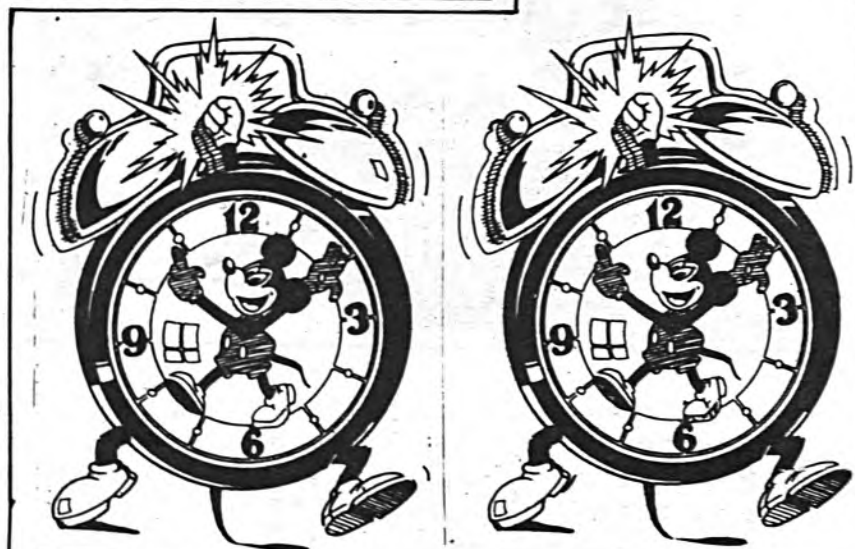
Si cercau bé dins aquest embolic de lletres hi trobareu els noms de deu instruments musicals.

ENDEVINALLA

Un arbre en el món hi ha:
no té rels, soca ni branques
i ple de fulles està.
El qui ho endevinarà
sense haver de cabilar,
enteniment no n'hi manca.

7 DIFERÈNCIES,

TROBAU-LES

CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"

Perruqueria

de senyores

CATY

C/ carretera nova d'Estallens
nº 22

Tf: 61 40 95

XXIX Homenatge als nostres padrins.

Quan arriba la tardor i els col·legis recobren vida, aquí a Puigpunyent ens recordam dels nostres padrins i els feim un petit homenatge que tant es mareixen tots i cada un d'ells.

Salut i molts anys.

Octubre 1988.

Amb aquesta fotografia i amb aquestes paraules, començava el programa de festes " Homenatge als nostres padrins " d'enguany, (que malgrat no hagui pogut celebrar-se a la data avesada, se va dur a terme més o manco bé) .

Enguany trobant que un sol dia de festa era poc, en varem fer dos.

-El primer, (dissabte, 1) el començarem fent renou:

repicant les campanes i amollant coets.

Després oferirem dues sessions de teatre.

La primera era només per a la tercera edat, i la segona per la resta del poble.

Tant a una com a l'altra la gent pareix que sortí molt satisfeta amb l'obra que s'hi va presentar:

N'ARNAU S'ASISTENT. Obra que va servir per presentar al nou grup de teatre GAIL DE FOC, del nostre poble.

-El segon dia (diumenge, 2) fou el dia important i protagonista de la setmana.

A les 11h. del matí, tots els padrins i padrines es concentraren a es Pont per esser conduïts pel grup folklòric Flors Des Salt, a l'església per assistir a la missa que celebràren D. Francesc Linàs i D. Toni Garau.

Després s'oferí un refresc per a tothom.

Seguidament la festa continuà a Es Plà De Sa Sinia, hon Flors Des Salt obsequià a tot el qui volgués, amb els seus balls.

Una vegada finalitzat això, tothom es va dirigir a ca seva per dinar menys els homenatjats que's quedaren a dinar allà (convidats per tot el poble)

Per acabar la festa, a les 18 h. estava previst dur una banda de música a la plaça de l'ajuntament, pero aquesta no va aparéixer.

L'ajuntament (que s'havia compromés a dur-la), s'excusa dient que no poderen aconseguir-la, ja que totes havien d'ésser avisades amb 15 dies d'anteleció, (encara que noltros avisarem amb un mes de temps).

Així que la traca final (prevista per mes tart) se va adelantar; acabant les festes com avien començat:

AMB MOLT DE RENOÛ.

Dintre l'organització hi ha hagut èxits i també alguna errada, per la que demenam perdó.

-La primera excusa, va dirigida al bar restaurant "PLA DE SA SINIA", per no haver-los posats a la llista de col.laboradors.

-També nos excusam devant en Toni Ramon, ja que ell fou el responsable de la fotografia de la portada i nos oblidàrem de posar-ho.

-Si hem fallat en qualque cosa més, (de la qual no en som conscient), també esperam que mos perdoneu.

-Volem aprofità per donar un fort agraïment a construccions PONT, per la feïnada que va fer (ploguent i tot), a fí de que tots i en especial els padrins, poguesim caminar mitjanament bè per damunt la plaça de l'esglesia.

-Tambè hi va haver detalls importants, com: Seguir amb la tradició, de obsequiar als padrins malalts amb una ensaïmada (regal del pastisser J. Tur), i amb una botella de xampany acompanyat dun ramet de clavells (regal de tot el poble).

Ja que és el poble qui fa possible que aquestes festes, cada any se puguin fer; és el poble qui té dret a saber com s'atministren els seus doblers.

Aquí hi ha una relació d'entrades i sortides.

Encara que si qualcú vol comprovar si coincideix amb el llibre de comtes, aquest està a disposició de tothom.

NOTA
Existeix
un fons
bancari
de 30.000 pts.

ENTRADES.

Sobres recollits	---	57.302 Pts
Col.laboradors	---	29.600 Pts
Bessina Parroquia	---	12.821 Pts
Sa Nostra	---	35.000 Pts
TOTAL	---	134.722 Pts

SORTIDES.

Dinar (padrins)	---	41.000 Pts
Xeremies	---	15.000 Pts
Programes	---	4.600 Pts
Sobres i fotocopies	---	1.250 Pts
Caramel.los	---	3.092 Pts
Coets i traques	---	9.000 Pts
Refresc (poble)	---	3.000 Pts
Paperí (no posat debut a la pluja)	---	3.900 Pts
Flors	---	14.200 Pts
Xampany	---	4.000 Pts
Bandera	---	5.579 Pts
Refresc (flors des Salt)	---	1.000 Pts
Varis	---	8.279 Pts
Refresc (organitzadors)	---	20.822 Pts
TOTAL	---	134.722 Pts

natura

CABRERA, altra vegada polèmica.

Fent un poc d'història, Cabrera ha estat plena de desastres, des de la més llunyana antiguitat fins fa ben poc. Des dels naufragis romans, els capellans bojós, els pirates, els presoners francesos, els militars menjats pels taurons, els morts per un submarí durant la Guerra Civil, la mort de l'aviador alemany i la desaparició d'altre avió militar durant els anys setanta i el darrer de tots ha estat el de la declaració de Cabrera com a Parc Nacional.

Com tots sabem, un Parc Natural és una àrea que se declara per facilitar els contactes de l'Home amb la Naturalesa. En canvi, el Parc Nacional és un instrument en mans de l'Estat, és a dir, és el que diu qui entra i el qui no, el que construeix i cultiva i el qui no, sense intervenció alguna de la Comunitat Autònoma ni de l'Ajuntament.

* EL DEBAT AL PARLAMENT SOBRE CABRERA ES VA CARACTERITZAR PER UNA CLARA DESCOORDINACIÓ I UN OPORTUNISME ELECTORAL.

Ara pareix que la cosa va per endavant, malgrat d'aquella cridada misteriosa que frenà tot l'embolic dient, no sabem què, d'una estació biològica custodiada per l'exèrcit, una cosa de la qual ningú va

xerrar i ningú en tenia ni idea.

Va ser així com Govern i oposició socialista no varen voler, amb arguments de distracció, reconèixer obertament que, altes i potents pressions, havien frenat l'assumpte.

I així com succeeix amb els polítics, el mateix renou passa amb els ecologistes, amb un l'renc degradat com mai; una Dragonera ja pública, però que va ser embrutada pels mateixos ecologistes en un dia de visita; amb una Albufera bruta i amb els canals taponats

Així, no és d'estranyar que, ara tothom necessiti per anar a Cabrera de tants de permisos i burocràcies com exigeix la condició militar. I qualche cosa voldrà dir, que els mateixos ecologistes que varen promoure la idea del Parc amb la intenció que els militars se n'anassin, han firmat la permanència eterna dels militars a l'Illa els quals, l'únic que feien eren pràctiques de tir a un illot d'uns 10 metres quadrats, el qual no té ni vegetació a més, de fer netes totes les cales.

Per altra part, ens preocupa la idea d'un Parc Nacional, recordant el que està passant al Vedat de Donyana, on tan sols és utilitzada com a lloc de vacances pels nostres ministres i pels grans " magnates " i a on els desastres ecològics al propi Vedat ja són una cosa quotidiana.

Així s'escriu la història.

RAFA CARRASCO.

DEMOGRAFIA -1987

Segons dades que "Gal·latsò" estima de tota fiabilitat, durant el passat any de gràcia 1987, el nostre poble i els seus contorns (estangs, ferreries, fusteries, cafès, botigues, escoles, safareigos, salons de masatge, clubs socials...) registraren el següent moviment:

- AVORTAMENTS : 69
- NINS ABANDONATS EN ELS PORTALS : 0
- NINES VENUES A "XULOS" : 2
- VIOLACIONS (registrades): 15.697
- INTENTS D'ASSASINAT : 13
- CANIBALISME (a final de mes) : 3
- DESAPARICIONS : 4
- CONFERÈNCIES SOBRE SEXUALITAT : 77
(cap pràctica..., tot teòrica)

OPORTUNITAT ÚNICA

Per final de temporada vendria alemana de 19 anys en bon estat (no "en estat"). Curiosos abstenir-se

Tel. : 614069

CANVÍ 127 PER R-21

Amb mal en es cor, canví el meu vell 127 per un R-21, no importa color. (127 apte per rallies de època o museus arqueològics)

Referència : *Votijor*

ATENCIÓ!!:

EXCLUSIVA!!

Gal·latsò regala als seus simpatètics lectors "tiquets" per poder assistir gratis als plens municipals.

Basta amb retallar el "tiquet" d'aquí abaix i presentar-ho a en Simó. No es perdi aquesta emocionant experiència. Reserves, tlf: 614227 ó 614440

TIQUET

Per assistir, totalment gratis,
al proper ple municipal.

(En cas que es suspengui, aquest
tiquet serà vàlid pel proper ple).

No s'admetran fotocòpies.

EXTRAVIADA AL·LOTA DE 17 ANYS

Rossa, ulls blaus, 2'10m x 145 ø, 80000N tipo. En es "Garrover de ses Sabates" un diumenge de matinada. Es gratificarà. Tlf: 614276

TRADUCCIONS AL RUS

S'ofereix traductor a canvi de mig pa i sobrassada.

Tan sols autors primeríssima divisió.

Alexandrov Popov. Pl.

Klemin, 10, esaverra.

PARTIT POLÍTIC CANVIARIA REGIDOR PER REGIDORA.

Tans sols en pla formal. Curiosos abstenir-se. Tlf: 614146

GALILEA

Com anam, amics ? Ja tornam a ser aquí, amb vosaltres. Aqueixa vegada ho feim per parlar de dos tets destacats durant aquest mes : La restauració interior de la nostra església i el "rallye" de motos realitzat un dissabte 24 de Setembre.

Començarem per la restauració de l'interior de l'església, és a dir, tota la repintada de columnes, sostre, la neteja de lleixes (repises) del retrable i la reforma de la claraboia. Per tot això i per informar-nos del tèt, ens hem dirigit a Don Biel Pérez, capella de la nostra parroquia i li hem demanat:

--Com ha sorgit la idea de pintar l'església ?

Bé, això és una idea que venia d'enrera, ja altres capellans n'havien parlat, però el que passava era, primer de tot els pocs recursos econòmics de la parroquia i en segon que hi havia obres primeres a fer, es capell nou de s'església, així varem poder arreglar ses teules, cosa que cada any hem de fer, i després hem tengut s'avantatge que ja havíem pagat ses portes, es gastos estaven coberts i que com que jo faig feina a Palma, no hem de recórrer als gastos parroquials, això ha fet que amb la subvenció del Bisbat de 500.000 pts. enguany ens ha permès pintar s'església, llevar s'homitat i la negror que feia lleig i això ho veiem tots i nos sabia greu.

--Quines passes o gestions es tremitaren per ha dur-ho endavant ?

Ses passes eren en dos sentits. Una és on podíem trobar ajuda econòmica i l'altra era qui ho podia

ter tècnicament bé, perquè s'inconvenient que tenia s'església era que estava enblanquinada i per tant era necessària una resina especial perquè sa cal no bufi, no boti i faci bòfegues sa pintura.

Varem anar mirant distints persuposts i es criteri empleat per triar s'empresa va esser : Primer que la conixíem, ja que treballa a Galilea i sabem com fa feina ; segon que ja havia pintat altres capelles no era sa primera experiència de pintar una església ; i tercera que s'oferiren a si sorgia un desperfecte o qualque inconvenient arreglar-ho. Això foren es criteris de tipus tècnic. De tipus econòmic va esser fer unes gestions amb sa Comissió Diocesana d'Economia a veure si nos ajudaven i també, hi va haver un assessorament de sa Comissió Artística de s'Església perquè necessitavem saber quin color hem de donar, si era s'apropiat o no. I previ a n això era veure si havia restes a devall o bé de marés o bé de pedra, perquè ho poguessim treure i veure-ho, cosa que no trobarem

--Com ha anat sa feina de pintar?

Sa feina ha anat bé, ha duit dues setmanes i mitja de feina de dos pintors i alguns dies ajudats per dos picapedres. No només ha estat pintar, abans de pintar, s'han llevat tots els antics desperfectes d'humitat darrera es "camerino" de la Mare Déu, a sa claraboia de sa facana, ja que nos entrava aigua, i a lo millor no s'ha vist el que han fet però han encimentat i han donat silicona a totes ses encletxes d'es finestral de davant.

-Quin és es sistema tènic empleat?

Es sistema tènic empleat en quan a pintura s'ha mesclat una resina, perquè aferras bé, amb pintura normal. I quant a tècnicament com s'ha fet, s'ha fet pujant un andamio fent-lo córrer cada moment. Això ha duit una cosa no esperada i és que a damunt ses cornises, hi havia un pam de borrar i brutor, que tirarem a baix. Tot això ha anat complementat amb una gran ajuda de sa gent d'es poble que ha vingut es dos darrers divendres, i han fet net és a dir, hi ha hagut una gran quantitat de voluntariat per deixar-la com la tenim.

--S'ha comentat damunt s'estat d'es retable a veure si se podia millorar?

Es retaule sempre és molt difícil. Aquesta església té un gran avantatge, no és rica però si proporcional. Consultarem un retauredor per donar un liquid an es dorats, i ens va dir que eren tant dèbils que desapareixerien, i això va fer que hi dedicarem uns doblers a fer net.

--Digau-mos, qina serà se proxima millora a fer?

Jo diria que en aquests moments és necessaria l'il.luminació bàsica d'es cementeri.

Pasem a un altre punt, el rally.

I que podem dir del rally? Bé, podem dir que va esser molt divertit, que sa gent es passejà pel poble, però tot això ja ho sabeu. Doncs conterem amb que consisti a, quines proves hi havia, com puntuaren, etc.

Començaren de 18 participants per error informatiu només se'n presentaren vuit i aquests participaren en un rally dividit en tres sectors (dos de ruta i un al camp de futbol). Dins es de ruta ses proves a fer eren variades, des de construir un cuc de nin petit, cercar noms a un lliit telefonic, ier parelles amb ses cartes, encistellar una pilota dins un pot fins a tirar amb una escopeta neumática o montar un trenca-cloques. Dins es d'es camp

de futbol ferem lo típic, botelles, pujar a un teuló, etc. cronometrat.

Cada participant posseïa un full de control, dins el que te marcaven s'hora d'arribada, el número de participant i un rutòmetre, amb això tots enfrentarem ses proves. Unes proves que se puntuaren al millor 100 p. al segon 90 p. i així un darrera s'altre. S'organització molt ben duita i dirigida per Don Jaume otorgà el primer prèmit amb 890 p. a Juan Marterorell, el segon a Xisco Morey amb 880 p. i el tercer a Quino "La Fuente".

-----NOTICIA-----

Se fan gestions a l'Ajuntament perquè la parroquia de Galilea cedisqui les seves propietats per un periode de 25 anys, i aquests farien un despatx, un dispesari i demás, tot això si el poble ho vol, ja que serà consultat.

ADEU!!!!!!

Bar Parroquial

ESPECIALIDAD EN PLATOS COMBINADOS
Y TAPAS VARIADAS

PLAZA PIO XII

TEL. 61 41 98

GALILEA

Arrel d'haver arribat la nostra llengua a ser declarada oficialment llengua pròpia de les Illes Balears, s'ha anat intensificant la polèmica sobre el nom de la llengua i la unitat que presenta amb els parlars de Catalunya, València, Andorra, el Rosselló, la franja oriental d'Aragó i la ciutat de l'Alguer, a Sardenya.

Aquesta polèmica és possible, pel fet de la desinformació que durant 270 anys de persecució lingüística més o manco intensa segons les èpoques, han anat produint.

A vegades el problema és que si sentim a dir que els parlars balears són dialectes del català, entenem que això significa que són una espècie de català mal parlat, i no és així.

Totes les llengües estan formades per un conjunt de dialectes que, tots junts, constitueixen l'idioma, sense que cap d'ells sigui superior ni millor que un altre. Així, el castellà és format per madrileny, sevillà, murcià, argentí, mexicà, etc., dialectes que, junts, el constitueixen. De la mateixa manera, el català està format pel mallorquí, el barceloní, el valencià, l'eivissenc, el maonès, etc., dialectes que, junts, el constitueixen.

Una altra qüestió que convé aclarir és la de l'article.

El fet que en l'ús col·loquial utilitzem majoritàriament l'article salat (es, sa, ses...) i en l'ús literari o formal de la nostra llengua sempre s'hagi utilitzat l'article lalat (el, la, les...) provoca dues actituds que trobam equivocades: la d'aquells que neguen carta de naturalesa balear als articles lalats i la d'aquells que voldrien deixar de banda els articles salats.

Cal dir dels primers, que no tenen en compte que ells mateixos fan un ús dels articles lalats i així diuen, i deim: La una, les dues, les tres i mitja (i no ses tres i mitja), i deim també a la fi, a la llarga, al manco, del tot, la Mare de Déu, la Seu, la mar. Podríem posar cents d'exemples més i si entràvem a n el camp de les cançons, els refranys i els jocs populars no acabariem mai.

A vegades el problema que hi troba qualcu no és l'article, ni les paraules sinònimes, si no la realització diversa d'una mateixa paraula. Per exemple hi ha qui diu que en mallorquí es diu "noltros" i en català "nosaltres". Que hi hagi formes variades de pronunciar una paraula no espenya la unitat de l'idioma. En tots els idiomes trobam diferències a l'hora de pronunciar segons quines paraules.

La darrera qüestió que podem encabir és la del nom de la llengua. Què hem de dir? Mallorquí, menorquí, eivissenc? Balear? Català?. Quin nom hem de donar a la nostra llengua?

Començarem proclamant que dir mallorquí a la llengua de Mallorca, menorquí a la de Menorca, eivissenc a la d'Eivissa i Formentera; no és res fals, no és cap animalada. La denominació balear no és gens ni mica viva dins el poble. De qualsevol manera, cap d'aquests noms no abarca el conjunt de la llengua a la qual pertanyen el mallorquí, el menorquí i l'eivissenc.

Valencià es va dir com a sinonim de català referit a tota la llengua, durant molt poc temps. Català sembla ser l'únic nom correcte quan volem a nomenar tot l'idioma.

Dit això, que català és el nom que convé a la nostra llengua, hem d'insistir que aquest nom no deixa que poguem parlar de mallorquí, menorquí, eivissenc, barceloní, valencià..., si volem limitar a uns parlars concrets l'àmbit de la nostra referència. És més, hauríem d'avesar-nos a no dir català, quan volem referir-nos a un territori en concret, i reservar la paraula català per referir-nos a la llengua en general.

Així que si deim : " en aquesta Escola fan les classes en català ", no significa que no s'hi facin en mallorquí, no vol dir que s'empenyi a dir noi o gos o gat en lloc de dir al.lot, ca o moix.

Significa que s'hi fan les classes en la llengua pròpia d'aquest territori i, naturalment, un pot dir que s'hi fan en mallorquí, o en menorquí, o en eivissenc, i no diu cap incorrecció, ni cap mentida.

Xerrem sempre en mallorquí, menorquí, eivissenc o formenterer. Utilitzem la nostra llengua sempre i amb tothom. Si no la sabeu parlar, demanau a n'els que en saben que vos hi conversin i així n'anireu aprenent, segurs de que la recuperació de l'ús general i habitual de la nostra llengua i la potenciació de la nostra cultura és una empresa justa que convé a tots els qui vivim en aquest territori, autòctons i immigrants, catalano-parlants i castellano-parlants.

Vida escolar

B. Maraguan

Al número de Julio, Galatzó anunciava l'autorització concedida a l'escola de Puigpunyent per a començar, dins l'actual curs 88-89, l'ensenyament en català a 1er d'EGB i les matemàtiques a tots els cursos.

Durant l'estiu s'ha anat congrint un moviment contrari a l'ensenyament en la nostra llengua, que ha esclatat finalment els primers dies de classe. La polèmica s'ha ventilat principalment a botigues, carrers, perruqueries, ...etc., cosa que no causarà sorpresa a qualsevol persona coneixedora de la particular idiosincrasia de bona part del nostre poble.

Les primeres Assemblees de l'APA, celebrades pocs dies després de l'inici de les classes, es convertiren practicament en monogràfiques sobre aquest tema. Les notes dominants podrien ser el desordre i l'agressivitat, probablement a causa de la radicalització que s'havia anat consolidant les setmanes previes a l'inici del curs, de manera que la passió dominà la raó i practicament no hi va haver opció pel diàleg constructiu. Va prendre cos una agra crítica als membres del Consell Escolar que, amb el seu vot afirmatiu, avalaren la petició d'ensenyament en català. Una crítica injusta a uns mestres que, en lloc d'elegir un camí fàcil inhibint-se del problema, actuaren en consciència i expresaren l'opinió que, com a tècnics en educació, tenen sobre la qüestió lingüística. Injusta també a la representant de l'APA en un intent de privar-la del dret de votar en consciència, que acompanya a tots els càrrecs representatius elegits dins un sistema democràtic. Igualment injusta al representant de l'Ajuntament, atesa la clara, decidida i constant actuació d'aquesta institució en favor de la Normalització Lingüística, malgrat l'espectacular abstenció del grup socialista que, partint de la seva afiliació política (progressista en teoria), sembla tenir com a única explicació la pràctica de la més irresponsable demagogia.

En mig d'aquest desgavell no hi havia temps ni voluntat per parlar dels fets que evidentment s'han de valorar com a positius. Per exemple, les obres realitzades durant l'estiu, amb la subvenció del MEC, consistents en la construcció d'una nova aula, uns banys i altres petites reformes que; juntament amb la nova instal·lació elèctrica i la construcció dels banys de l'aula del primer pis i del magatzem, suposen que l'edifici escolar ha experimentat amb un parell d'anys

una millora extraordinària. O, per exemple, la labor de la direcció del centre per a donar satisfacció a les peticions dels pares que s'han acollit al dret constitucional de demanar l'ensenyament en castellà per als seus fills. La solució exposada consisteix en la remodelació del pla de l'escola, partint de l'incorporació d'un nou mestre, dividint els primers cussos en dues aules (una en català i l'altra en castellà). Sembla, per tant, que s'ha trobat provisionalment una solució que pot contentar les distintes postures dels pares i - que existeixen les condicions necessàries per a desenvolupar la tasca docent en pau.

Notes de Societat.

NECROLOGIA.

Madò Francina Alcover (Cunilleta), va morir el passat 26 de setembre a l'adat de 90 anys.

Descansi en Pau.

BODES.

Na Cati Beltran Alomar i n'Andreu Beltran Ballester, es varen casar el dia 16 de setembre.

El 24 de setembre, prengueren exemple en Miquel Font Zaragoza i na Margalida Martorell Ribot.

Triaren Canaries per la seva lluna de mel.

En Gaspar Palmer Frau i na Cristina Alemany Genet, no volgueren quedar darrera i se casaren el primer d'octubre.

Tambè anaren a Canaries.

El darrer que se var casar va esser en Sebestià Terrasa Carbonell, amb na Margalida Prohens Salom, el passat 7 d'octubre.

Enhorabona a tots, i per molt anys.

NAIXAMENT.

Na Marina Vidal Morey va venir al món el 4 d'octubre.

Ella es filla de'n Miquel Vidal Barceló i na Cati Morey Serra.

Enhorabona i Felicitats per sempre.

Eh !! ATENCIÓ...

El CONSELL DE REDACCIO fa sebre a tots els subscriptors de la Revista Galatzó, que la tardança en l'aparició del número passat, es va donar per causes NO motivades per la Direcció.

El motiu va ser perquè la persona que imprimeix aquesta Revista és de Petra i a més, és capellà. Això vé, perquè com bó petrer no es va voler perdre la Beatificació del Frai Juníper Serra, així que l'excusa de la tardança està justificada.

Com vos haureu donat compte i per un major control i presentació, hem fet un llistat de tots els nostres subscriptors.

Així que vos demanam que si veis qualche irregularitat en l'entrega, (direcció falsa o nom incomplet) el nos feceu sebre per així poder corregir l'error.

Molt agraïment :

CONSELL DE REDACCIO

Així també, s'agreeix el detall d'haver fet dues sessions

* A n'en Sebastià Ripoll i a tot el Grup de Teatre Galatzó, per les facilitats que varen donar als joves de Gall de Foc.

* Al debat sobre Llengua, Natura i Turisme que va tenir lloc per la Festa de la Pau.

* Als obrers que han arreglat la Plaça de l'Església, que el Dissabte de la Festa dels Vells, estaven fent fei-baix la pluja, perquè les obres estiguessin un poquet més avançades.

* A l'aparició del Reglament de Normalització Lingüística, el qual ja era ben necessari molts de pobles ja fa anys que la tenen.

* Al Suplement que va sortir al Balears damunt Puigpunyent i Galilea, a on digueren que és un poble en defensa de la Naturalesa i de l'Home, amb un sol fi, el de rehabilitar les arrels i la llengua del poble.

Ens alegrem de que el poble dongui aquesta agradable imatge a tota Mallorca.

* A que a la fi a n'aquesta Revista surtin dues pàgines sobre la Salut i la Natura. Anim i a seguir fent feina.

* A la pèsima organització de la Festa per a la Pau, a on va haver músics que estaven anunciats i que no se varen presentar, a més de repartir uns cartells que en lloc d'informar, desinformaven.

* Al ministre de la Guerra, per dir que: "Un camp de tir és una zona privilegiada de defensa de l'Ecosistema".

* A la manera tan personal com a duit el tema del català a S'Escola la pròpia Directora se contenen unes coses que ja ni ens atrevem a mencionar.

Primer Avis

* A les jugadores de l'equip Senior Femení. L'avis és perquè vagin més a entrenar, en cas contrari, podem assegurar que aquest equip no acabarà la Lliga.

* A tota aquesta gent que no respecta les retxes grogues que hi ha pintades a la vorera d'alguns carrers. Noltros hi tenim una solució multes. Així que avisan que estan a punt de caure.

* A n'aquests altres, que a altes hores de la nit, van a córrer amb els cotxes per Sa Vela. El renou sol ser més que empenyós.

Dins Les Paelles.

Are, si fan quatre brusques, surten els caragols; i una manera per fer-los que no siguin amb arròs o amb es caldums, pot esser:

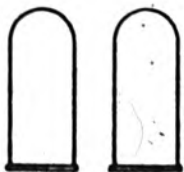
FRITS AMB PEBRES.

Se renten i bullen els caragols (amb moltes herbes), després se sofregeixen un poc dins una greixonera de test amb oli calent.

Se treuen i dins el mateix oli se sofregeixen ceba, llo-rer, alls, sal i pebre; llavors s'afegeixen pebres vermells i després una salsa de tomàtiga amb julivert i un tassó de vi blanc.

Tot això se mescla amb els caragols i se deixa que bulli una estoneta.

- També se poden fer farsits
- Amb ceba.
- Amb espinacs cremosos.
- Amb nata.
- Amb beixamel.
- Amb patates frites.
- Amb tumbet.
- Amb mahonesa.
- I amb tot quant se vos ocurren.

CAFETERIA-RESTAURANT
ES PONT

C/. Sa Travessia, 2 - T. 614031
PUIGPUNYENT

EL RETRAT.

Don Fernando de Son Net, tenia arrendat ca'n Franc a madò Margalida Pons. (Que està retretada aquí dalt).

Madò Francina Roca (aquí dalt retretada) era la filla de madò Margalida.

Ella fou la que va comprar ca'n Franc a don Fernando.

P.S.

Madò Margalida era la padrina i madò Francina la mare de la que are coneixem com a madò Margalida de's ca'n Franc.

ESPORTS

GALATZO -18

BASQUET

El dissabte dia 9, va donar començament oficial pel C.B.G. Puigpunyent de la temporada, amb el partit jugat dins el camp del CIDE pel nostre equip que milita a la categoria Juvenil Femení, tenint continuïtat la jornada al dia següent amb el partit Puigpunyent - Sta. Mònica de la categoria Senior Femení i el dimecres dia 12 amb la disputa d'els dos punts per part del nostre equip Senior Masculí davant el Gràfiques Badia.

La jornada va començar bé, ja que les nostres Juvenils varen aconseguir la seva primera victòria.

El partit va tenir dues fases: una primera part molt igualada amb bastants d'errors en atac i en la que ningú dels dos equips va aconseguir aclarir-se; mentres que a la segona part després d'uns minuts en que va imposar-se la igualtat, les nostres Juvenils varen imposar el seu millor joc, basat en una bona defensa i sortida fàcil a l'atac, aconseguint d'aquesta manera una fàcil victòria.

L'equip Senior Femení que sempre va anar per davant del marcador, no va tenir excessives dificultats per poder guanyar, si bé el joc no va ésser bó, se'l va tenir sempre controlat juntament amb el resultat; malgrat que la pressió que va fer l'equip visitant als darrers dos minuts amb una desavantatge de set punts, els hi va permetre rebaixar-los a tan sols tres punts.

El darrer partit d'aquesta jornada, va ser el del Senior Masculí, que com varem fer els altres equips, també va guanyar.

Havia estat tot un incògnit aquest equip, ja que aquest any es presenta molt renovat, amb noves cares i amb bastants joves jugadors; i això es va arribar a notar a segons quines fases del partit.

Partit en que, si bé es va dominar el marcador des d'un principi, amb un tanteig inicial de 8-0, en els primers minuts, no es va poder aconseguir una més ampla avantatge per asanar el partit.

Malgrat que al final, la diferència va ésser d'un sol punt, durant el transcurs del matèix solia estar sempre entre uns quatre i vuit punts, el que permetia al nostre equip jugar amb molta més tranquil·litat, cosa que al Gràfiques Badia li va faltar en determinats minuts del partit.

Es d'esperar que aquest equip anirà millorant a mesura que

vagi anant per endavant la competició ja que pel dit anteriorment, és a base de jugar partits, quan es pot collir experiència i a on es pot arribar a acoblar millor tot l'equip.

De totes maneres, cal destacar dos fets, que creim que és a on es nota molt més la diferència amb el que era l'equip Senior Masculí de l'any passat.

Per una part, va haver durant tot el partit cinc jugadors al banquet (cosa que l'any passat no hi era) i això suposa fer un molt més millor plantejament tècnic del partit.

Per altra part, degut al nivell que presenten els equips que formen aquest Grup "B" en el que participa el nostre equip, no s'esperen unes grans diferències als marcadors, (cosa que l'any passat, n'hi havia de fins trenta punts) essent d'aquesta manera partits bastant igualats i competits.

RESULTATS

CIDE - PUIGPUNYENT 32-43

PUIGPU.-STA. MONICA 42-39

PUIGPU.-GRAF. BADIA 49-48

ESPORTS

FUTBOL

Des del passat 18 de Setembre el Puigpunyent, disputa el Campionat de Lliga 88/89 de Segona Regional, amb un resultats que podem considerar normals, malgrat que no són molt bons i així va ésser al darrer partit amb una derrota a domicili i que deixa a l'equip amb un negatiu, si bé s'ha de tenir en compte que el Binissalem serà un dels equips que quedaran adalt de la tabla clasificatoria.

Pel que es pot veure en aquests partits, segueix el nostre equip amb la mateixa línia que la pasada campanya, és a dir: Poc futbol i moltes dificultars per poder guanyar.

El més destacat - negativament, per cert - són les lesions, i així tenim que en F. Morey degut a una estirada muscular, practicament no ha trepitjat el terreny de joc; en Barto meu Martorell amb una mateixa lesió, segueix

sense entrenar les darreres setmanes i si juga, ho fa perque a l'equip tan sols hi ha un porter (una cosa bastant anormal dins un equip) i naturalment, estant la seva condició física bastant disminuïda; mentres que en Pep Ramon té dificultats a un genoll; com ha hem dit, notícies negatives que són d'esperar que millorin, que si no....

Dins un altre ordre de notícies, destacam l'alta a l'equip d'en Salvador Ramón.

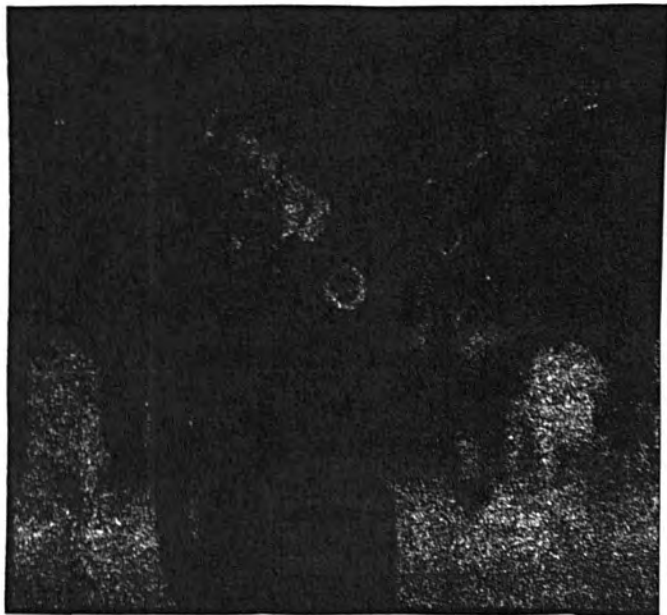
RESULTATS

Minerva-Puigpunyent 2-2
(Valero - Adrover)

Puigpunyent-Altura 3-0
(Valero-Adrover-M. Ramón)

C. Concos-Puigpunyent 4-2
(Valero-Gabriel Ferrá)

Puigpunyent-Binissalem 0-2

Dins un camp de futbol qui comanda ?

..... mai s'equivoca ?
..... a vegades decideix un partit sense ficar cap gol ?
..... sempre té la raó ?

AQUEST ES L'ARBITRE !!

I què no és veritat ?

Idò bé, el jugador que s'atrevesqui a discutir-ho, el més segur (tal com indica la foto) és que l'envellin al vestuari.

Té o no té sempre la raó ?

El millor és no discutir-se-la encara s'hi surt guanyant.

PANADERIA PASTISSERIA

VIDAL

David Palacios

• •
**ELABORACIÓ
PRÒPIA**

SERVEI A: CALVIA I STA. PONSA

PUIGPUNYENT C/. Travessa n.º 36 · Tel. 61 42 05

TALLERS

J. B. JAUME

XAPA I PINTURA

C/. General Riera, 138 · Tel. 20 66 17 07010 PALMA

*Ses
Cotzeries*

C/. Major

BAR RESTAURANT
PLA DE SA SINIA

Serveis de:

**NOCES · COMUNIONS
FESTES · CUINA TÍPICA**

CARRETERA DE PUIGPUNYENT - Km. 14 · TELÉFONO 61 40 51

"casa diana"

MERCERIA REGALS
CERÀMIQUES BRODATS
JERSEIS FETS A MÀ

C/. Major, 48
PUIGPUNYENT
Teléf. 61 44 56

supermercat

GALATZÓ

BARNICERIA, CHARCUTARIA I MERCERIA
Tel: 614315. Servici a domicili